

VEJ

DANSK VEJHISTORISK SELSKAB

Artiklen er fra tidsskriftet Vejhistorie - Danmarks specialtidsskrift for alt, hvad der rører sig omkring veje og vejtransport.

*Geels Bakke ved København 1851
malet af Andreas Juuel og fotografi
fra 2020.*

Tidsskriftet udgives af Dansk Vejhistorisk Selskab to gange om året, hvor det sendes til selskabets medlemmer.

Vi har også en fyldig hjemmeside med informationer om trafik på veje. Her er også mulighed for at tegne et gratis abonnement på den månedlige nyhedsmail med nyt fra området.

Man kan også blive medlem af selskabet, hvor man kan møde andre med samme interesse ved vores møder, ekskursioner til spændende steder og rejser til udlandet med veje og trafik som udgangspunkt.

VEJHISTORIE

no. 38 // 2021

Tidsskrift fra DANSK VEJHISTORISK SELSKAB

SPOR EFTER VESTHIMMERLANDSKE OLDTIDSVEJE – ET KORT INDBLIK

KONGEVEJEN TIL DET INDRE AF MEXICO. CAMINO REAL DE TIERRA ADENTRO

CHAUSSÉBYGGERIET TIL EKSAMEN. SYNSPUNKTER PÅ DE JYSKE CHAUSSÉER I 1830'ERNE

BEKÆMPELSE AF TRAFIKULYKKER

BOGANMELDELSER

BRAUT 3

Ordet braut er et gammelt nordisk ord for vej. Det er afledt af verbet brjóta, (at bryde), i betydningen en brudt (banet) vej gennem forhindringer i terrænet. På svensk bröt man vej (bryta), og på dansk brød man vej (bryde).

Braut blev valgt som fællestitlen på bøger, udgivet af de nordiske vej museer, de to første kom i 1996, udgivet af Danmarks Vejmuseum, og i 2002, udgivet af Norsk Vegmuseum. Da vi i DVS' forskningsudvalg og redaktion talte om en ny udgave af Braut, en Braut 3, opdagede vi tilfældigt, at Norsk Vegmuseum allerede havde udgivet Braut nummer 3 i 2017, og for så vidt også Braut nummer 4 og 5 i 2018 og 2019. Med lukningen af de to danske vej museer, 1996 og 2012, har vore norske interessefæller nok glemmt Danmark, DVS har taget kontakt til Norsk Vegmuseum og genoprettet kontakten til det nordiske samarbejde.

Braut 3 er udgivet på det til formålet oprettede forlag Nordbalt, ikke at forveksle med HVDC, High Voltage Direct Current-jævnstrømskablet Nordbalt mellem Nybro i Sverige og Klaipėda i Litauen. Bogen er helt igennem på engelsk, en fornuftig beslutning, når der i bogen også er indlæg fra de tre baltiske lande samt Polen; her rækker selvforståelsen om, at vi i de nordiske lande kan læse hinandens sprog – hvad de fleste jo alligevel ikke kan – ikke! Braut 3's to første indlæg begynder helt tilbage i Oldtiden, med Rav-vejene, paralleller til vor egen Hærvej eller Oksevej. Den

Stormbringer, Geir Atle (red.)

Braut 3 – Articles from Northern European Road History,
Norsk Vegmuseum, Lillehammer, 2017, 138 sider.

litauiske fortælling føres op i vor tid, over zar-tiden og 1900-tallets krige, hvorimod den lettiske fortælling sluttes i Middelalderen med en omtale af landets vandveje – der nok også har været lettere at trafikere. Det tredje indlæg er det polske, med titlen A Short History of Polish Roads, begyndende omkring dannelsen af landet Polen på Harald Blåtands tid, også refererende til Rav-vejene. Også i det polske indlæg er der en omtale af de middelalderlige forhold, efterfulgt af et interessant afsnit, hvor indflydelsen fra nabolandene, Rusland, Preussen og habsburgernes Østrig, og de krav og hensyn disse naboskaber indebar, til sidst resulterende i landets faktiske ophør som selvstændig stat; Polen genopstod først efter 123 år ved Første Verdenskrigs afslutning. Glæden var kort, Anden Verdenskrig flyttede igen landets grænser, og først nu, efter Østblokkens sammenbrud i 1989 må vi håbe at Polens grænser ligger fast. For nu at holde fast i sammenligningen med Danmark, Rav-vejene ~ Hærvejen, omhandler det finske indlæg i Braut 3 The

Ox Road from Turku to Hämeenlinna, igen kommer vi omkring de forhistoriske som middelalderlige tider, og også i denne artikel omtales krigsperioderne, hvor Sverige hen ad vejen mistede magten i det østlige Baltikum, afsluttende med tabet af Finland til Rusland i 1809 under Napoleonskrigene. Først ved det russiske kejserriges sammenbrud i 1917 blev Finland en selvstændig stat. Udbygningen af det finske vejssystem er fint beskrevet for både tiden under og efter Rusland. Det norske indlæg, skrevet af Geir Paulsrud (Braut 2), kan næsten afhjælpe 'savnet' af et dansk indlæg i Braut 3, idet det under titlen King's Roads in Norway omhandler tiden under Dobbeltmonarkiet, 1536-1814. Den ældste vej farbar med vogne blev anlagt under Christian IV i 1624, fra Hokksund til sølvminen i Kongsberg. Kongens Veje var i øvrigt identiske med postvejene som de var fastlagt i 1647, og skulle kunne befares af heste med vogne. Estland har valgt at koncentrere sig om en enkelt periode i landets vejhistorie, om præsten Henrik og hans The Livornian

